

Ekainaren 5eko 107/2001 Foru Dekretua, Oinordetza eta Dohaintzen gaineko Zergari buruzko Araudia onetsi duena

(BAO, ekainaren 11koa)

3. artikulua. Zerga honen menpean ez dauden balizkoak.

Honakook ez daude Oinordetza eta Dohaintzen gaineko Zergaren menpean:

- (...)

- g) Ondasunen foru komunikazioaren ezkontza-araubide ekonomikoa, Euskal Herriko Foru Zuzenbide Zibilean araututakoa, desegiten denean ezkontide edo izatezko bikotekide (maiatzaren 7ko 2/2003 Legean xedatutakoaren arabera eraturiko izatezko bikotea) alargunari komunikaturiko ondasunetatik dagokion erdia ordaintzeko egiten zaizkion adjudikazioak.

9. artikulua. Zerga-egitatea.

1. Honakoa da zerga-egitatea:

- a) Ondasunak eta eskubideak jaraunspenez, legatuz edo beste edozein oinordetza-tituluz eskuratzea.

- b) Ondasunak eta eskubideak dohaintzaz edo beste edozein doako eta inter vivos negozio juridikoz eskuratzea.

- c) Bizitza-aseguruen onuradunek kopuruak jasotzea, kontratua egin duena onuraduna ez denean, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 29ko 6/2006 Foru Arauko 18. artikuluan berariaz araupetutako kasuetan izan ezik

2. Aurreko lerroaldeko a) letran aipatu diren eskuraketak kausatzailea hiltzen den egunean egindakotzat hartuko dira. Hori dela eta, Zerga eskatzeko nahikoa izango da eskualdaketa egitate sortzailea frogatuta egotea, agiriak, inbentarioak edo banaketak egin gabe edo likidatzeko aurkeztu gabe egon arren.

Aurreko lerroaldean xedatutakoa ezingo zaie aplikatu jaraunspenezko eskuraketei baldin eta berauek oraingo eraginkortasuneko oinordetza-itunen ondorio badira, edo komisarioak ordenatzaile-ahala baliatzetik datozen egintzen ondorio badira, edozein izanda ere azken horiek hartzen duten era.

10. artikulua. Oinordetza-tituluak.

1. Jaraunspenez eta legatuaz gain, honakook dira, besteak beste, oinordetza-tituluak zerga honen ondoretarako:

- a) Mortis causa dohaintza.

- b) Oinordetzazko kontratuak edo itunak, berauek eragina noiz duten berdin delarik.

- c) Ezkontza-hitzarmenetan oinordea izendatzea.
- d) Komisarioak ordeintzeko ahala erabiltzetik datozen egintzak, zein itxura hartzen duten berdin delarik.
- e) Hildako kide edo enplegatuen senideei enpresek eta Erakundeek orokorrean emandako kopuruak jasotzeko eskubidea eratzkitzeko balio duten egintzak, haien modalitatea edo izena zein den berdin delarik, baldin eta araudi honen 9. artikulua 1. Paragrafoko c) letran edo Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergan berariaz xedatuta ez badago kopuruok jasotzeagarik zerga ordaindu beharra.
- f) Albazeei beren lanak egiteagatik testamentugileek esleitutako kopuruak jasotzeko eskubidea eratzkitzeko balio dutenak, baldin eta haiek jaraunspenezko ondasuntzaren balio egiaztatuaren %10 gaitzen ez badute.

2. Artikulu honetako aurreko idatz-zatian aipatu diren oinordetza-tituluen bidezko doako eskuraketetatik datozen ondaregehikuntzen likidazioa, zerga-ondore guztietarako, araudi honetan ezarritako arauak erabiliz egingo da, bai mortis causa eskuraketetan, bai jaraunspen, legatu eta beste edozein oinordetza-tituluren bidezko eskuraketetan ere.

11. artikulua. Doako eta inter vivos negozio juridikoak.

2. Araudi honen 10. artikuluan ezarritakoaren itzalpean oinordetza-titulu gisa definitzen diren egintzak edo negozio juridikoak inoiz ere ez dira likidatuko araudi honen 9. artikuluko 1. idatzatik b) letran aipatutako doako eta inter vivos negozio juridikoak balira bezala.

Aldiz, horrelako egintzak eta kontratuak likidatzean kontuan hartuko dira araudi honen 9. artikuluko 1. idatzatik a) letran aipatutako eskuraketetatik datozen ondaregehikuntzetarako ezarritako arauak, hau da, jaraunspenez, legatuz edo beste edozein oinordetza-tituluz ondasun eta eskubideak eskuratzetik datozen ondaregehikuntzei buruzko arauak.

19. artikulua. Foru Zuzenbide Zibilarekin lotutako salbuespenak.

Honakoak egongo dira Oinordetza eta Dohaintzen gaineko Zergatik salbuetsita: etxadiaren eta beronen jabegoen jabari osoa edo biziarteko gozamina enborreko ahaideei dohainik eskualdatzea, baldin eta finka nekazaritza, baso- edo abeltzaintza-ustiapenerakoa bada eta eskualdatzaileak berak ustiatzen badu.

Eskualdatze hori zerga honetatik salbuetsita egon dadin eskuratzailerak berak arduratu behar du gutxienez sei urteko epean etxadia eta beronen jabegoak ustiatzeaz

45. artikulua. Ezkontzaren sozietateak komuneko ondasunak dohaintzan ematea.

1. Ezkontide bik ezkontza-sozietatearen ondasunak edo eskubideak dohaintzan ematen badituzte, eragiketa dohaintza bakartzat hartuko da.

Aurreko paragrafoan ezarritakoa maiatzaren 7ko 2/2003 Legean xedatutakoaren arabera eraturiko izatezko bikoteei ere aplikatuko zaie

2. Artikulu honetako aurreko paragrafoan aipatuta dauden dohaintzak likidatzeko, honako erregelok hartuko dira kontutan:

- 1.go) Baldin eta, dohaintza-hartzailea dohaintza-emaile bakoitzarekin lotzen duen ahaidetasun-erlazioari jarraiki, araudi honen 58. artikulua 1. Paragrafoan eta 63. artikuluan xedatutakoaren arabera karga-tarifa bera aplikatu behar bada, zerga-oinarri osoa kargatuko da aipatutako tarifa aplikatuz.

- 2.gn) Baldin eta, dohaintza-hartzailea dohaintza-emaile bakoitzarekin lotzen duen ahaidetasun-erlazioari jarraiki, araudi honen 58. artikulua 1. Paragrafoan eta 63. artikuluan xedatutakoaren arabera karga-tarifa ezberdinik aplikatu behar bada, dohaintza horri dagokion kuota osoa kalkulatzeko dohaintzaren zerga-oinarri osoari dagokion Zergaren tarifa bakoitza aplikatu behar da, eta horrela jakindako kuota bietako bakoitza biz zatitu eta bi eragiketon emaitza batu behar da.

- 3.gn) Dohaintza-hartzaile bi edo gehiago izanez gero, aurreko erregelak aplikatuko dira haietako bakoitzari dagokion zerga-oinarria kontutan hartuz.

58. artikulua. Ahaidetasunaren ziozko txikipenak.

1. Araudi honetako 59-61 bitarteko artikuluetan xedatutakoa eragotzi gabe, mortis causa eskuraketetan eta bestelakoetan, oinarri likidakorra kalkulatzeko ahaidetasun graduen arabera txikipena aplikatu behar zaio zerga-oinarriari; hona txikipenak:

- a) I. taldea. Bigarren graduko alboko odol-ahaideen eskuraketak, 36.000 euro.
- b) II. taldea. Hirugarren graduko alboko odol-ahaideen eta ezkontza eta 2/2003 Legean xedatutakoaren arabera eraturiko izatezko bikoteen bidezko aurrekoen eta ondoren eskualdaketak, 18.000 euro.
- c) III. taldea. Laugarren mailako alboko ahaideen, bigarren mailako alboko ahaideen, hirugarren mailako ahaideen eta urrunagoko ahaideen eta arrotzen eskualdaketak; ez dago txikipenik

(...)

65. artikulua. Sortzapena.

1. Aseguratua hilez gerozko biziaren gaineko aseguru-kontratuen onuradunek kopuruak jasotzeko eragiketetan edo heriotzaren karizko eskuraketetan, haien modalitatea edozer delarik ere, Zerga aseguratu edo kausatzailea hiltzen den egunean sortuko da, edo ausentearen heriotzaren aitorpenak irmotasuna hartzen duenean, Kode Zibilaren 196. artikulua arabera.

Alkar-poderoso edo ordenatzaile-ahalaren bidezko jaraunspenetan, Zergaren sortzapena ahala modu ezeztazinean baliatzen denean edo hura iraungitzeko gainerako karietariko bat gertatzen denean gertatuko da.

Oraingo eraginkortasuneko oinordetza-ituna dagoenean, eratzzailea bizirik dagoela gertatuko da Zergaren sortzapena, hain zuzen ere eskualdaketa egiten denean.

2. Dohaintzaren edo beste doako eta inter vivos negozio juridiko batzuen ondoriozko eskuraketetan, egintza edo kontratua sorrarazten den egunean sortuko da Zerga.

Kontratugileak edo aseguruak bizirik iraunez gero biziaren gaineko aseguru baten onuradunak kopururik eskuratuz gero, onuradunak jaso beharreko lehenengo kopurua edo bakarra eskatu ahal duen egunean hartuko da sortutzat egintza edo kontratua.

3. Ondasunak edo eskubideak eskuratutzat hartuko dira, baldin eta eskuratze horren eraginkortasuna baldintza, epemuga, fideikomiso edo beste edozein muga egoteagatik etenda badago, dagoen muga desagertzen den egunean, eta une hori kontuan hartuko da ondasun eta karga-tasen balioa zehazteko

70. artikulua. Gozamen- eta erabilera-eskubidearekin parekatu ahal diren instituzioak.

1. Baliteke, kausatzailearen xedapenen edo oinordetza araupeturik duten arau zibilak aplikatzearen ondorioz, jaraunspen bateko ondasunak osorik edo aldez aldi baterako edo bizi osorako lupertzeko eskubidea pertsona bati eratxikitzea. Horrelakoetan, uste izango da, zerga-ondoreetarako, gozamen- edo erabilera-eskubide bat dagoela, eta eskubidea baloratuko da, beraren izena edozer delarik ere, aldi baterako edo bizi osorako erabilera-eskubideetarako edo gozamenetarako ezarritako erregelen arabera.

Hala ere, eskuratzaileri, ondasunak bere esku izateko eskubidea badu, jabari osoarengatik likidatuko zaio Zerga. Hala ere, hari jabetza soilari dagokion Zergaren zatia itzuli ahalko zaio, bidezkoa dena, baldin eta ondasunok testamentugileak edo aplikatu ahal den arautegiak adierazitako pertsonari eskualdatu zaizkiola frogatzen bada.

2. Aurreko paragrafoan ezarritakoa gorabehera, Euskal Herriko Foru Zuzenbide Zibilari buruzko uztailaren 1eko 3/1992 Legean araupetuta dauden komisari bidezko testamentuetatik eta ordeinatzeko ahaletatik datozen gozamen-eskubideak eraenduko dituzte haietarako araudi honen 73. eta 74. artikuluetan berariaz ezarritako arauak.

Gainera, artikulua honetako aurreko paragrafoan ez zaie aplikatuko araudi honek araubide berezia ezarri dien instituzioei.

4. ATALA EUSKAL HERRIKO FORU ZUZENBIDE ZIBILAREN MENPEKO JARAUNSPENAK

73. artikulua. Gozamena «alkar-poderoso» edo ordeinatzeko ahalpeko jaraunspenetan.

Baldin eta “alkar-poderoso”an edo ordenatzaile-ahalean pertsona jakin bati eman bazaio hura erabiltzen ez den bitartean jaraunspeneko ondasunez gozatzeko eskubidea, gozamenaren bi likidazio egingo dira gozamendunak kausatzailearekin duen ahaidetasunaren arabera:

- a) bata behin-behinekoa, oinordetza hastean sortzapena izango duena, biziarteko gozamenari buruzko arauen pean, araudi honen 67.b) artikuluan xedatutakoarekin bat etorririk.

- b) eta bestea behin-betikoa, “alkar-poderoso” edo ordenatzaileahala erabiltzen denean, araudi honen 67.a) artikuluan araupetuta dauden aldi baterako gozamenaren arauen pean, kausatzailearen heriotzatik igarotako denboraren arabera. Behin-betiko likidazioagatik ordainduko dena konturako sarreratzat konputatuko da eta diferentzia gozamedunari itzuliko zaio beraren aldekoa bada.

2. Artikulu honetako aurreko idatz-zatiko b) letran aipatutako behin betiko likidazioa, aldi baterako gozamenaren arauen pean kalkulatuta, eta “alkar-poderoso” edo ordenatzaile-ahala baliatzeagatik edo berau iraungitzeko gainerako kariengatik jaraunse direnen likidazioa aldi berean egingo dira, eta kontuan hartuko da kausatzailea hiltzean ondasunek zuten balioa.

3. Baldin eta ordenatzaile-ahala baliatzeko epea ezarrita badago, behin-behineko likidazioa ahala erabiltzeko gehieneko epealdirako egingo da, araudi honen 67.a) artikuluan aldi baterako gozamenaren likidaziorako ezarritako arauari jarraituz.

4. Artikulu honetako aurreko idatz-zatietan ezarritakoa gorabehera, Euskal Herriko Foru Zuzenbide Zibilar buruzko uztailaren 1eko 3/1992 Legea indarrean jarri aurretik ezkontide alargunari emandako ordenatzaile-ahalei dagokienez behin betiko likidazioa besterik ez da egingo, eta bera egiteko, araudi honen 67.b) artikuluan biziarteko gozamenei buruz ezarritako arauak beteko dira.

74. artikulua. Ordenatzaile-ahala baliatzen denean likidazioa egiteko arau bereziak.

1. Baldin eta komisarioak edo kausatzailearen ezkontide edo izatezko bikoteko kide (maiatzaren 7ko 2/2003 Legean xedatutakoaren arabera eraturiko izatezko bikotea) alargunak testamentuahalordea baliatzen bada ezkontza ondoko ondasun-erkidegoaren ondasun jakin bat, kausatzailea hil eta foru komunikazioko foru-araubide ekonomikoa sendotzearen ondorioz, komisarioaren eta kausatzailearen ondorengo bati adjudikatzeko, jaraunspena banatu eta likidatu gabe, ezkontide edo izatezko bikoteko kide alargunaren erdia dohaintza gisa likidatuko da eta beste erdia, kausatzailearena, oinordetza gisa.

2. Ordenatzaile-ahalari lotutako oinordetzetan, kausatzailea bizkaitar forugabe legez hiltzen bada, bi likidazio egin behar dira:

- a) bata kausatzailea hil eta berehala egingo da, ahalak ukitzen ez duen jaraunspenaren zenbatekoaz eta, beti ere, seniparte hertsia herenaz, zerga honen arau orokorren pean;

- b) eta bestea ahalak ukituriko jaraunspenaren zenbatekoaz egingo da, behin ahala modu ezeztazinean erabiliz gero edo hura iraungitzeko karietako bat gertatuz gero. Hori guztia, ordenatzaile-ahalak ukituriko jaraunspeneko ondasunen gaineko gozamen eskubideari dagozkion likidazioak egitearen kalterik gabe, araudi honen 73. artikuluan ezarritako arauarekin bat etorriz.

3. Guztiz edo zati batean “alkar-poderoso”ari edo ordenatzaileahalarari loturiko jaraunspen guztietan, ondorengo bati dagozkion eskuraketa guztiak pilatu egingo dira, Zergaren likidazioaren ondoretarako, eta araudi honen 57-61 bitarteko artikuluetan ezarritako zerga-oinarriaren txikipenen aplikazioari begira.

Horrela, ordenatzaile-ahala zati batean edo bete-betean erabiltzearen ondorioz, edo hura iraungitzeko gainerako zioengatik, kausatzaile batengandik ondorengo bati datozkion jaraunspenezko eskuraketa guztiak, Zergaren likidazioan, eskuraketa bakartzat joko dira. Beraz, zerga-kuota kalkulatzeko, zerga-oinarri guztiak batu egingo dira, eta araudi honen 57-61 bitarteko artikuluetan araututako zerga-oinarriaren txikipenetatik bidezkoak direnak behin bakarrik aplikatuko dira.

Metatutako likidazioak direla-eta aurretik ordaindutako kuotak, gainera, kendu ahal izango dira metaketaren ondorioz egiten den likidaziotik.

75. artikulua. Jaraunspenezko eskuraketen metaketa

1. Kausadun batek kausatzaile jakin batengandiko jaraunspen baten ondorioz lortzen dituen ondare-gehikuntza guztiak jaraunspenezko eskuraketa bakartzat joko dira, nahiz eta araudi honen 10. artikuluan aipatutako oinordetza-tituluetariko baten baino gehiagoren bidez lortuak izan.

2. Hori dela eta, ondasun eta eskubideen eskuraketa guztiak metatu egingo dira, bai oraingo eraginkortasuneko oinordetza- itunen ondorio direnak eta bai ordenatzaile-ahalaren erabilera partzial edo guztizkoen edo hura iraungitzeko bestelako zioen ondoriozkoak ere, berdin dio testamentugileak berak testamentuan xedatutakoak izan zein hura falta delako Legeak xedatutakoak izan.

3. Artikulu honetako aurreko bi idatz-zatietan aipatu diren ondare- gehikuntza guztiak jaraunspenezko eskuraketa bakartzat hartuko dira Zergaren likidazioan; beraz, zerga-kuota kalkulatzeko, zerga- oinarri guztiak batuko dira eta behin bakarrik aplikatuko dira zerga-oinarriaren txikipenak, alegia, araudi honen 57-61 bitarteko artikuluetan araupetutako txikipenetatik bidezkoak direnak.

Metatutako likidazioak direla-eta aurretik ordaindutako kuotak, gainera, kendu ahal izango dira metaketaren ondorioz egiten den likidaziotik

76. artikulua. Lehengoratzeetan likidazioa egiteko arauak

1. Oraingo eraginkortasuneko oinordetza-itunaren bidez edo elikadura-zamadun ondasunen dohaintzaren bidez eskualdatu diren ondasunak lehengoratu eta eratzaileri edo dohaintza-egileari itzultzen zaizkionean, beste likidazio bat egingo da, araudi honen 67.a) artikuluan aldi baterako gozameni buruz ezarritako arauak betez, eta lehengoratu diren ondasunak eskualdatu zirenean egin zen likidazioaren aldean gairik badago, hura ere itzuli egingo zaio ordaindu duen subjektu pasiboari.

2. Ez da bidezkoa izango kausatzailearen jaraunspenean metatzea, araudi honen 75. artikuluan adierazitako moduan, lehengoratutako ondasunak, behin artikulu honetako aurreko idatz-zatian xedatutakoa beraiei aplikatu eta gero.

77. artikulua. Komisarioaren betebeharrak “alkar-poderoso” edo ordenatzaile-ahalari lotutako jaraunspenetan

1. "Alkar-poderoso" edo ordenatzaile-ahalari lotutako jaraunspenetan, komisarioak kausatzailearen jaraunspeneko ondasun guztien inbentarioa aurkeztu behar du, bai eta ordenatzaile-ahalaren frogagiria ere. Gainera, Zerga Administrazioak, egoki iritziz gero, beste edozein agiri aurkezteko eskatu ahal dio.

2. Kausatzailea hiltzen den egunetik hasita, edo haren heriotzaren adierazpena irmo bihurtzen den egunetik, Kode Zibilaren 196. artikuluan xedatutakoaren arabera, komisarioak urtebeteko epea izango du artikulua honetako aurreko idatz-zatian aipatu diren agiriak Zerga Administrazioari aurkezteko.

3. Ordenatzaile-ahala edo “alkar-poderoso” baliatzearen zain dauden ondasun-eskuraketetan, ahala baliatzen den egunean edo hura iraungitzeko beste kariren bat gertatzen den egunean hasiko da zenbatzen araudi honen 88. artikuluan ezarritako epea.

4. Beste alde batetik, komisarioak, hilabeteko epean, ordenatzaile-ahala, zati batez nahiz osorik, modu ezeztazinean erabiltzen den egunetik edo hura iraungitzeko beste kariren bat gertatzen den egunetik zenbatuta, inguruabar horien berri emango dio Zerga Administrazioari eta ordenatzaile-ahala nola erabili den edo nola iraungi den frogatzen duten agiriak aurkeztuko dizkio.

Jakinarazpen horretan beti agertu behar da, beren beregi, ordenatzaile-ahalaren erabilerak edo iraungipenak eragiten dien ondasun eta eskubideen identifikazio zehatza. Ondasun eta eskubideok adjudikatu zaizkien kausadunen nortasun-datuak ere jarri behar dira, eta jaraunspenezko eskuraketa horientatik ordaindu beharreko Zergaren sortzapen-eguna ere bai.

5. Komisarioak testamentu-ahalordea baliatzearen zain dauden jaraunspenetako ondare elementuen inbentarioan gertatzen diren aldakuntzen berri eman behar diote Zerga Administrazioari, baldin eta ondare aldakuntzok ez badute eragiten Oinordetzen eta Dohaintzen gaineko Zerga ordaindu beharra. Komunikazio hori ondare aldakuntza gertatzen denetik hilabete igaro aurretik aurkeztu behar da; berarekin batera aldakuntzaren frogagirien kopiak aurkeztu behar dira.

5. ATALA

JARAUNSPENAREN BANAKETA ETA ADJUDIKAZIO-GAINDIKINAK

78. artikulua. Jaraunspena banatzeko proportziorikotasun abiaburua eta adjudikazio-gaindikinak.

1. Heriotzaren ziozko eskuraketetan, direnak direla interesatuek egindako banaketak eta adjudikazioak, Zergaren ondoretarako proportzionaltasunari hertsiki lotuz eta oinordetzari buruzko arauak betez egin direla uste izango da; berdin dio ondasunak lurraldearen baldintzarengatik edo beste edozein karirengatik Zergaren pean egon edo ez. Horren ondorioz, balioak egiaztatzean gertatzen diren igoerak eskuratzailen edo jaraunspenaren artean lainduko dira.

(...)

5. Ez dute adjudikazio-gaindikin ekarriko, artikulua honetako 3. eta 4. idatz-zatietan ezarritakoaren ondoretarako, zati alikuotan, ohiko etxebizitzan edo oinetxeko ondasunetan edo baserrian eta beronen jabegoan eta lur erantsietan ezkontide edo izatezko bikoteko kide (maiatzaren 7ko 2/2003 Legean xedatutakoaren arabera eraturiko izatezko bikotea) alargunarentzat edo jaraunseentzat edo legatu-hartzaileentzat egindakoek, baldin eta haien balioa, jaraunspen osoarekiko, adjudikatarioaren jaraunspen kuota baino handiagoa bada.

79. artikulua. Alargunaren senipartea ordaintzea eta ondasunak jabari osoan ematea.

Kode Zibileko 839. eta 840. artikuluetan edo Euskal Herriko Foru Zuzenbide Zibilar buruzko uztailaren 1eko 3/1992 Legeko 58. artikuluan xedatutakoari jarraiki bizirik dirauen ezkontideari edo izatezko bikoteko kideari (maiatzaren 7ko 2/2003 Legean xedatutakoaren arabera eraturiko izatezko bikotea) bere legebidezko hartzekoa gozamina ez den eran edo kontzeptuan ordaintzen bazaio, likidazioa egingo da adjudikatutako ondasunen balio egiaztatutaren eta gozamenari esleitutakoaren baterako kopuruaren gainean, araudi honetako 67. artikuluko erregelaren arabera. Horren ondorioz, ez zaie jaraunseleei likidaziorik egingo jabetza soilarengatik, ezta, bere egunean, gozamina iraungitzeagatik ere.

Hala ere, gozamina ez den eran adjudikatutakoaren balioa ezkontide edo izatezko bikoteko kide (maiatzaren 7ko 2/2003 Legean xedatutakoaren arabera eraturiko izatezko bikotea) alargunari dagokiona baino txikiagoa edo handiagoa bada, gaindikina edo diferentzia adjudikazio-gaindikin gisa likidatuko da, jaraunsele onuradunaren edo onuradunen kontura, lehenengo kasuan, edo, bigarrenetan, ezkontide edo izatezko bikoteko kide alargunaren kontura.

80. artikulua. Zapuztea eta uko egitea.

(...)

4. Bizirik dirauen ezkontidearen ukoaren ondorioz ondasunen foru-komunikazioaren araubidearen emaitzako ezkontzasozietateari edo irabazpidezko sozietateari dagokionez uko egindako ondasunak, Zergaren likidazioan, hildakoak utzitako ondasuntzan sar daitezten, ukoa hutsa, soila eta doakoa izan behar da eta eskritura publikoan egin behar da kausatzailea hil aurretik. Baldintza horiek betetzen ez badira, likidazioa egingo da uko egin duenak haren onuraduni dohaintza egiteagatik.

Idatz-zati honetan ezarritakoa maiatzaren 7ko 2/2003 Legean xedatutakoaren arabera eraturiko izatezko bikoteei ere aplikatuko zaie.

85. artikulua. Agiriak eta aitorpenak aurkeztea.

1. Oinordetza eta Dohaintzen gaineko Zergaren subjektu pasiboek araudi honetan aipatuta dauden zerga-egitateei buruzko zerga-aitorpen ulergarria aurkeztu beharko dute, zertarako-eta Zerga Administrazioaren organo eskudunek bera aztertzeko, kalifikatzeko, egiaztatzeko eta bidezkoak diren likidazioak egiteko, araudi honetako hurrengo artikuluetan aipatuta dauden modu eta epeetan.

Aitorpen horrekin batera aurkeztu beharko dituzte, hala denean, loturiko kontratuak edo egintzak sartu diren agiriak.

2. Subjektu pasiboek aitorpen-likidazio bat aurkeztea aukeratu ahalko dute, araudi honen 105. artikuluan eta hurrengoetan ezarritako eran. Kasu horretan zerga-zorraren zenbatekoa zehazteko beharrezko eragiketak egin beharko dituzte eta zerga-egitatea dagoen edo ageri den agiria edo aitorpena aurkeztu.

Aurreko ahapaldian ezarritakoa kontutan hartuko da. Hala ere, subjektu pasiboek zerga honengatiko aitorpen-likidazioa aurkeztu beharko dute, baldin eta Zergaren menpean eta araudi honen 9. artikulua 1. Paragrafoko b) eta c) letretan aipatuta dauden doako ondare-gehikuntzak lortzen badituzte.

3. “Alkar-poderoso”ari edo ordenatzaile-ahalari lotutako jaraunspenetan, jaraunspenaren komisarioak zerga-aitorpena aurkeztu behar du. Bertan kausatzailea hil dela agerrarazi behar du, eta araudi honen 77. artikuluko 1. idatz-zatien ezarritakoa bete behar du.

Idatz-zati honetan aipatu diren jaraunspenetan, ezin izango dute subjektu pasiboek aitorpen-likidaziorik aurkeztu, ezeztazina den eran ordenatzaile-ahala partzialki edo osorik erabiltzen ez den bitartean edo hura iraungitzeko beste kariren bat gertatzen ez den bitartean

87. artikulua. Agiriaren edukia eta agiri osagarriak.

1. Subjektu pasiboek Zerga Administrazioari agiriak eta kopia sinplea aurkeztuko dute behar diren epeetan eta bulego eskudunetan, bidezkoak diren likidazioak egiteko, araudi honetako arauen arabera.

2. Agiria zerga-aitorpenentzat hartuko da eta beraren barruan sartu beharko da eskualdatzailearen edo eskuratzailearen identifikazio-datuez eta bidezko jakinarazpenak egiteko helbide batez gain, zergapetutako ondare-gehikuntza osatzen duten ondasun eta eskubideen zerrenda zehaztua. Bertan adierazi beharko dira ondasun eta eskubide bakoitzari eratziki dioten benetako balioa, kargak, zorrak eta gastuak, baldin eta berauek kentzea eskatzen bada.

Agiriak aipaturiko datu guztiak ez baditu, agiriarekin batera aurkeztu beharko da aipatu gabeak ageri diren zerrenda bat.

3. Agiririk ez badago, aitorpen bat aurkeztuko da paper arruntean. Bertan agerraraziko dira aurreko zenbakian adierazitako datu guztiak.

4. Heriotzaren karizko eskuraketen kasuan, agiria eta aitorpena aurkeztuko da. Bertan sartu beharko dira, ondasunei begira, senar-emazteen irabazpidezkoak, eta irabazitako ondasunak, senar-emazteen ekonomi araubidea, Euskal Herriko Foru Zuzenbide Zibilari buruzko Legean araupeturik dagoen foru komunikazioarena bada, edo ezkontide bion ondasun guztiak, Euskal Herriko Foru Zuzenbide Zibilari buruzko uztailaren 1eko 3/1992 Legearen 96. artikuluan aipatuta dagoen foru komunikazioa benetan sendotu bada. Horrelako eskuraketetan, agiri edo aitorpen horrekin batera honakook aurkeztu beharko dira:

- a) Kausatzailea hil delako ziurtagiria, Erregistro Zibilak luzatua; Azken Borondateko Egintzen Erregistroaren Ziurtagiria; eta kausatzailearen eta beronen jaraunsleen edo/eta legatu-hartzaileen Nortasun Agiri Nazionalaren fotokopia.

- b) Testamentu-xedapenen kopia baimendua, horrelako xedapenik badago, eta, horren ezean, jaraunsleek adieraziaren testigantza. Oinordetza intestatuaren kasuan, jaraunsleek epaileari edo notarioari egindako adierazpena eginda ez badago, jaraunsleek ustezkoen zerrenda aurkeztuko dute eta beren kausatzailearekiko ahaidetasuna adieraziko dute, eta Famili Liburuaren fotokopia ekarri beharko dute.

- c) Kausatzaileak oinordetzan sartutako ondasun higiezinak eskuratzeko hartutako titulua frogatzen duten agiriak. Ondasun eta eskubideen eskritura publikoen fotokopia ekarri behar da, agiri publikorik aurkeztu ezean, eta Ondasun Higiezinaren gaineko Zergaren azken ordainagiria.

- d) Eskualdagai diren ondasunen eta eskubideen artean kontuetako saldo edo titulu kotizaturik ageri bada, Bankuen, Aurrezki Kutxen eta Finantza Erakundeen, aurrezki-libreten, kontu korronteen eta eperako ezarpenen ziurtagiriak aurkeztu behar dira, baita Burtsan kotizatzen duten errenta finko edo aldakorreko titulu-gordailuenak ere.

- e) Eskualdagai diren ondasunen eta eskubideen artean Burtsan kotizatzen ez duen akziorik ageri bada, kausatzailea hil baino lehen onetsitako azken Balantzearen fotokopia aurkeztu beharko da, Sozietateen gaineko Zergaren ondoretarako, eta sozietate-kapitala zatituta dagoen akzio edo partaidetzentzokopuruaren ziurtagiria.

- f) Eskualdagai diren gainerako ondasun eta eskubideak frogatzen dituzten agiriak.

- g) Kendu nahi diren azken gaixotasunaren, lurperaketaren eta hileta-elizkizunen gastuak, zorrak eta kargak frogatzen dituzten agiriak.

- h) Titulu kopuruaren eta zenbatekoen eta eskuraketa-dataren egiaztagiriak, eta Eusko Jaurlaritzaren, Bizkaiko Foru Aldundiaren eta Bizkaiko Toki Erakundeen Herri Zorrenaren jaulkipenen baldintzak.

- i) Kausatzailearen Bizkaiko Lurralde Historikoko egoitzaren ziurtagiria. Bertan kreditatu behar da egoitza bertan hil aurretiko bost urteetan izatea.

- j) Subjektu pasiboa kausatzailearekin berau hil aurretiko urte bietan bizi izan delako ziurtagiria.

Zerga likidatzeko agiriak notarioaren eskritura publikoan edo agiri pribatuan aurkeztu ahalko dira, eta aipatutako agirien originalak eta kopiak ekarri beharko dira.

Idatz-zati honetan ezarritakoa maiatzaren 7ko 2/2003 Legean xedatutakoaren arabera eraturiko izatezko bikoteei ere aplikatuko zaie.

(...)

7. Alkar-poderoso edo ordeinatzeko ahalpeko jaraunspenetan, jaraunspenaren komisarioak araudi honen 85. artikuluan 3. Paragrafoan aipatuta dagoen aitortpena aurkeztu beharko du, araudi honen 88. artikuluan 1. Paragrafoko a) letran aipatuta dagoen epean, baita jaraunspeneko ondasunen inbentarioa ere. Gainera, artikulua honetako aurreko 4. Paragrafoan aipaturik dauden agiriak aurkeztu beharko dira, ahal bada, aipaturiko Euskal Herriko Foru Zuzenbide Zibileko instituzioaren izaera kontutan harturik.

(...)

88. artikulua. Aurkeztekoa aurkezteko epeak.

1. Araudi honen 85. artikuluan aipatu diren agiriak, aitortpenak eta aitortpen-likidazioak honako epeetan aurkeztuko dira:

- a) Mortis causa edo oinordetza-tituluen bidezko eskuraketetan, heriotza-kasurako bizi-aseguruen kontratuen onuradunenak barne direla, urtebeteko epean. Epe hori kausatzailea hiltzen den egunean hasiko da zenbatzen, edo kausatzailearen heriotzaren adierazpenak irmotasuna hartzen duen egunean, edo, oraingo eraginkortasuneko oinordetza-itunetan, Zerga sortzen den egunean.

Epe bera aplikatu ahalko zaie gozameduna hiltzean gauzatu behar diren gozamen-eskuraketei, jabaria inter vivos egintzaren bitartez zatibanatu arren.

- b) Gainerako balizkoetan, 30 asteguneko epean. Epe hori egintza edo kontratua sorrarazi edo egiten den egunaren biharamunean hasiko da zenbatzen.

2. Ondasunen edo eskubideen eskuraketetan, baldin eta haien eraginkortasuna araudi honen 65. artikuluko 3. idatz-zatian xedaturikoarekin bat etorririk etenda badago, artikulua honetako aurreko idatz-zatian aipatu diren epeak eskuraketak burututzat jotzen diren egunean hasiko dira zenbatzen.

3. “Alkar-poderoso” edo ordenatzaile-ahala baliatzearen zain dauden ondasun-eskuraketetan, berriz, ahala modu ezeztazinean erabiltzen denean edo hura iraungitzeko beste kariren bat gertatzen denean hasiko da zenbatzen artikulua honetako 1. idatz-zatiko a) letran aipatu den epea.

111. artikulua. Arau orokorrak.

1. Epai-organoek Foru Aldundiari hilero bidaliko diote betearazitako epaitzen edo epai irmoen zerrenda, baldin eta berauetatik ondorioztatzen bada Oinordetza eta Dohaintzen gaineko Zergapeko ondare-gehikuntzak daudela.

2. Erregistro Zibileko arduradunek Foru Aldundiari hil bakoitzaren lehenengo hamabostaldian bidaliko diote aurreko hilean hildakoen eta berauen egoitzen helbideen zerrenda izendatua.

3. Notarioek Foru Aldundiari eman behar dizkiote beraiek beren eginkizunak burutzeko esku hartu duten egintzei buruz eskatzen dizkien datuak, eta dohainik luzatu behar dituzte, hamabost eguneko epean, hark eskatzen dizkien eta beren protokoloan baimentzen dituzten eta dituzten agirien kopiak, Notarioei buruzko 1862ko maiatzaren

28ko Lege Organikoaren 34. eta 35. artikuluetan aipatuta dauden herri tresnen kasuan izan ezik; eta senar-emazteen edo maiatzaren 7ko 2/2003 Legean xedatutakoaren arabera eraturiko izatezko bikoteen kontuei buruzkoak, ezkontzaren sozietatearen araubide ekonomikoari eta izatezko bikoteen araubide ekonomikoari dagozkien kasuan izan ezik.

Halaber, hiruhileko bakoitzeko lehenengo hamabostaldian bidali beharko dute aurreko hiruhilekoan baimendutako agiri guztien zerga-egitatea osatzen duten ondare-gehikuntzak ekarri ahal dituzten egintzei edo kontratuei buruzkoak badira.

Era berean, epealdi berean bidali beharko dute adierazitako edukia duten agiri pribatuen zerrenda, baldin eta berauek ezagutzeko edo sinadurak legebideztatzeo aurkeztu bazaizkie.

Gainera, notarioek hilero, lehen hamabostaldian, Foru Aldundiari bidali behar diote aurreko hilean eskuetsitako testamentuetatik jaraunspenaren komisarioak ordenatzaile ahala modu ezeztazinean erabili dueneko zerrenda; bertan komisarioa eta erabili den ahala dagokion kausatzailea nortzuk diren zehaztu behar da. Zerrendan notarioak eskuetsitako agiri guztietatik testamentuahalorde erabili denekoak agertarazi behar dira, are komisarioak ahala bere testamentuan erabili duenekoak ere.

(...)

115. artikulua. Urratze eta zehapenak.

1. Artikulu honetako hurrengo idatz-zatietan xedatutakoaren kalterik gabe, Oinordetza eta Dohaintzen gaineko Zergaren urratzeak Zergei buruzko Foru Arau Orokorrean eta hura garatzeko arauzko xedapenetan xedatutakoaren arabera kalifikatu eta zigortuko dira.

2. Eskuraketak salbuetsita daudenean, edo araudi honen 57- 61 bitarteko artikuluetan xedatutakoaren arabera aplikatu ahal zaizkien txikipenak zerga-oinarriaren bestekoak edo handiagoak direnean, eskuratutako ondasun edo eskubideen aitorten edo autolikidazioak epez kanpo aurkezten badira isun finkoa jarriko da: gehienez 9.015,18 euro subjektu pasibo bakoitzeko.

3. “Alkar-poderoso”ari edo ordenatzaile-ahalari lotuta dauden jaraunspenetan, araudi honen 77. artikuluan eta 85. artikuluko 3. idatz-zatian komisarioari ezarri zaizkion betebeharrak ez betetzea zerga-arloko urratze soiltzat joko da eta era honetara zigortuko da:

- a) Komisarioak ez badu aurkezten jaraunspeneko ondasunen inbentariarik edota ahala frogatzeko agiririk, 6,01 eta 901,52 euro bitarteko isuna ezarriko da.
- b) Ordenatzaile-ahala erabili egin dela edo hura iraungitzeko beste kariren bat gertatu dela jakinarazten ez bada, isun finkoa ezarriko da, gehienez 9.015,18 eurokoa.

4. Artikulu honetako 2 eta 3. idatz-zatietan aipatu diren zehapenen graduazioari dagokionez, Zergei buruzko Foru Arau Orokorrean eta hura garatzeko arauzko xedapenetan ezarritako arau orokorrak beteko dira.